

Verlof tot het meerdere malen leggen

mr. M.A.J.G. Janssen
advocaat te Eindhoven¹

Mag het verlof tot het leggen van een conservatoir beslag meerdere malen gebruikt worden of juist niet? Marc Janssen pleit voor de mogelijkheid van herhaald gebruik. Omdat literatuur en jurisprudentie niet eensluidend zijn adviseert hij om uitdrukkelijk te verzoeken of het verlof gedurende een bepaalde periode meermalen mag worden gebruikt.

Een belangrijke vraag voor de praktijk is of een door de voorzieningenrechter verleend verlof tot het leggen van conservatoir beslag slechts één maal kan worden gebruikt of meerdere malen. Met andere woorden, indien de beslaglegger van het verleende verlof gebruik heeft gemaakt, doch zonder resultaat, is dan het verlof uitgewerkt of kan het ten tweede male worden gebruikt? De voorzieningenrechter te Amsterdam heeft in een beschikking d.d. 16 oktober 2003² op uitdrukkelijk verzoek toegestaan dat het verlof tot het leggen van conservatoir derdenbeslag (gedurende een bepaalde periode) meerdere malen wordt gebruikt.

De in deze relevante passage uit het verzoekschrift tot het leggen van conservatoir derdenbeslag luidde als volgt: *‘Rekwetrante toe te staan om ter verzekering van het verhaal van haar vordering ten laste van gerekwestreerden conservatoir derdenbeslag te doen leggen onder de (...) bank N.V., gevestigd te (...) en de rekwetrante toe te staan dit beslag telkens, dagelijks voor de duur van één maand (gerekend vanaf de dag waarop dit beslag voor het eerst is gelegd) te leggen en aldus te repeteren’.*

De beschikking (het verlof) van de voorzieningenrechter te Amsterdam luidde, voorzover hier relevant, als volgt: *‘Toegestaan als verzocht (...) bepaalt dat voor het beslag onder de bank meerdere malen – gedurende 30 dagen na heden – gebruik mag worden gemaakt van dit verlof’.*

Het lijkt mij bepaald zinvol in het verzoekschrift tot het leggen van conservatoir

beslag een uitdrukkelijk verzoek als voornemd op te nemen. Hierna volgt een toelichting.

VERDEELDHEID IN DE JURISPRUDENTIE

Voorzover mij bekend, zijn er twee uitspraken van voorzieningenrechters over de onderhavige kwestie. De voorzieningenrechter van de Rechtbank Rotterdam oordeelde in een kort geding waarin opheffing van een conservatoir derdenbeslag werd gevorderd, dat een verlof slechts één maal kan worden gebruikt.³ Een repeterend beslag is derhalve in de optiek van deze voorzieningenrechter niet mogelijk: *‘(...) is de voorzieningenrechter van oordeel dat nu met het op 24 december 2001 verleende verlof reeds op dezelfde datum beslag was gelegd*

met hetzelfde verlof van 24 december 2001 niet nogmaals op 27 december 2001 beslag kon worden gelegd. Gelet op het zeer ingrijpende karakter van het conservatoir beslag is de voorzieningenrechter van oordeel dat voor elk conservatoir beslag verlof van de voorzieningenrechter van de rechtbank vereist is. Het verleende verlof kan volgens de voorzieningenrechter slechts één maal gelden. Heeft de beslaglegger van dat verlof gebruik gemaakt, doch zonder resultaat, dan is het verlof uitgewerkt, en kan het niet ten tweede male worden gebruikt. Dit is slechts anders, indien uit de verloffbeschikking het tegendeel blijkt, hetgeen in casu gesteld noch gebleken was’.

De voorzieningenrechter van de Rechtbank Roermond is een andere mening toegedaan.⁴ Ook in dat geval ging het, kort

van beslag

Op het moment dat het beslagexploot met het verlof aan de derde is betekend, is er rechtens een conservatoir beslag gelegd, of het nu doel treft of niet

gezegd, om een verlof verleend tot het leggen van conservatoir derdenbeslag onder een bank. De beslagene vorderde opheffing daarvan. De voorzieningenrechter was van oordeel dat, indien het beslag geen doel treft omdat op dat ogenblik geen sprake was van enig saldo, in beginsel, vanuit het oogpunt van efficiency, aan een tweede beslag niets in de weg staat. De voorzieningenrechter stelt daarbij wel de eis dat de in het verzoekschrift opgenomen feiten niet veranderd zijn. Alsdan kan er in de optiek van de voorzieningenrechter op basis van het verlof een tweede keer beslag onder de bank worden gelegd.

OOK VERDEELDHEID IN DE LITERAATUUR

Ook de meningen in de literatuur zijn verdeeld. Broeders⁵ is van oordeel dat uit de systematiek van de wet volgt dat de wetgever ervan uitgaat dat er met een verkregen verlof maar één keer conservatoir (derden)beslag kan worden gelegd, ongeacht of het beslag kleeft of niet. Broeders voert daartoe een aantal argumenten aan. In de allereerste plaats wijst hij erop dat op het moment dat het beslagexploot met het verlof aan de

derde is betekend, er rechtens een conservatoir beslag is gelegd, of het nu doel treft of niet. Uit de wet volgt dat zonder verlof van de voorzieningenrechter geen conservatoir beslag kan worden gelegd, zodat voor een tweede conservatoir beslag in de optiek van Broeders opnieuw verlof van de voorzieningenrechter is vereist. Als tweede argument voert Broeders aan dat of een beslag kleeft, zal dienen te blijken uit de door de derde beslagene af te leggen verklaring, welke verklaring dient te zijn gedaan zodra vier weken zijn verstreken na het leggen van het beslag.

Broeders vraagt zich af wat de derde nu moet denken van meer exploiten waarbij steeds hetzelfde verlof is gevoegd. Hoe vaak moet de derde in die situatie dan verklaren? Broeders meent dat op grond van de wet de derde slechts gehouden lijkt te zijn tot één verklaring. Naar zijn oordeel zou de derde in een onzekere situatie terecht komen wanneer op basis van één verlof meermalen beslag zou kunnen worden gelegd omdat de wet niet uitdrukkelijk in een dergelijke mogelijkheid voorziet. Ten slotte voert Broeders

aan dat een verlof ook niet verleend wordt voor een bepaald (maximum- of minimum) bedrag zodat zijns inziens niet zomaar kan worden gezegd dat het verlof gebruikt kan worden totdat men voldoende zaken heeft beslagen: de begroting van de vordering vindt plaats met het oog op de door de beslagene aan te bieden zekerheid en strekt geenszins tot vaststelling van een maximumbedrag waarvoor beslag kan worden gelegd. Ook Stein⁶ is van oordeel dat het verlof na gebruik is uitgeput.

Ik schaar mij aan de zijde van Van Mierlo en Ynzonides die een andere mening zijn toegedaan.⁷ Terecht wijst Ynzonides erop dat voor de mogelijkheid van herhaalde beslaglegging op basis van een en hetzelfde verlof pleit dat ook andere rechterlijke uitspraken meermalen ten uitvoer kunnen worden gelegd, indien de totale schuld als gevolg van de eerste tenuitvoerlegging slechts gedeeltelijk is gedelgd. Daarbij komt dat, zoals Van Mierlo en Ynzonides aanvoeren, de mogelijkheid van herhaald beslag de efficiency in het beslagrecht ten goede komt.⁸

De beslagene wordt mijns inziens voldoende beschermd door de voorwaarde te stellen dat dezelfde verlofbeschikking slechts meerdere malen mag worden gebruikt, indien de in het beslagrekest gereleveerde feiten onveranderd zijn gebleven of doordat in het verlof van de voorzieningenrechter uitdrukkelijk wordt bepaald dat de mogelijkheid van herhaald beslag juist uitdrukkelijk is uitgesloten.⁹

Daarbij komt dat indien een beslaglegger middels het leggen van beslag op basis van een en hetzelfde verlof onevenredig veel meer in beslag neemt dan nodig is, de beslagene in kort geding gedeeltelijk opheffing van het beslag kan trachten te bewerkstelligen en herhaalde beslaglegging uiteraard ook overigens haar grens moet vinden in het leerstuk misbruik van recht.¹⁰

Voor repeterend beslag pleit dat ook andere rechterlijke uitspraken meermalen ten uitvoer kunnen worden gelegd

REPETEREND BESLAGMODEL

Aangezien blijkens het vorenstaande in de literatuur en jurisprudentie verschillend wordt gedacht over de vraag of op basis van één en hetzelfde verlot hernieuwde beslaglegging mogelijk is, is het in voorkomend geval verstandig om zekerheidshalve uitdrukkelijk te verzoeken of het verlot gedurende een bepaalde periode meermalen mag worden gebruikt, zoals in de hiervoor genoemde zaak aan de voorzieningenrechter van de rechtbank te Amsterdam is gevraagd. Ook Stein¹¹ en Broeders¹² doen die suggestie aan de hand.

NOTEN

- 1 Mr. Janssen is directeur van het Wetenschappelijk Bureau van AKD Prinsen Van Wijmen.
- 2 Niet gepubliceerd.
- 3 Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam 1 oktober 2002, rolnr. 180592/KG/ZA 02-783 (niet gepubliceerd).
- 4 Voorzieningenrechter Rechtbank Roermond 14 februari 2002, JBPr 2003, nr. 35, m.nt. M.A. Broeders.
- 5 In zijn annotatie onder het in de vorige noot genoemde vonnis, met name § 15.
- 6 H.A. Stein, 'Beslag en Executie', *Bju* 2002, p. 33.
- 7 A.I.M. van Mierlo, Losbladige Kluwer Rechtsvordering, aantekening 13 op art. 700 Rv alsmede in: *Onderneming en vijf jaar Nieuw Burgerlijk Recht*, 1997, p. 550, noot 43 en M. Ynzonides, *Executie en Beslag, Vademecum Burgerlijk Procesrecht*, 2001, p. 120-121.

Bij het vragen van verlot tot het meerdere malen leggen van beslag, is mijns inziens de hiervoor vermelde formulering in het verzoekschrift dat was voorgelegd aan de voorzieningenrechter te Amsterdam bruikbaar, waarbij aangetekend wordt dat de inhoud van een dergelijk verzoek uiteraard altijd dient te worden toegespitst op de concrete omstandigheden van het geval.

Een andere vraag is hoelang een eenmaal verleend verlot onbenut kan worden gelaten. Stein is van oordeel dat veiligheidshalve moet worden aangenomen dat een verleend verlot na twee maanden niet meer kan wor-

den benut en dat eventueel opnieuw verlot gevraagd dient te worden.¹³ Stein beargumenteert deze termijn niet. Deze is er mijns inziens ook niet. Ik zou menen dat een verlot ook nadien mag worden gebruikt, mits de in het beslagrekest gereleveerde feiten onveranderd zijn gebleven.¹⁴ ●

- 8 Vergelijk Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2003, JBPr 2003, nr. 29 waarin, kort gezegd, werd geoordeeld dat een redelijke en op de eisen van de praktijk toegesneden uitleg van art. 700 lid 1 Rv meebrengt dat de verlotrechter die ten aanzien van één beslag bevoegd is, tevens bevoegd moet worden geacht ter zake van andere beslagen die voor dezelfde vordering ten laste van dezelfde beslag-schuldenaar gelegd worden. Zie in deze verder r.o. 4.11 van voormeld arrest.
- 9 Dienovereenkomstig Van Mierlo, Losbladige Kluwer Burgerlijke Rechtsvordering, aantekening 13 op art. 700 Rv.
- 10 Ynzonides, a.w., p. 121.

- 11 Stein, a.w., p. 33: 'Dat betekent dat het raadzaam is als er op verschillende momenten beslag gelegd moet worden, in het verzoekschrift te vragen om de afgifte van meerdere minuten. Dat kan zinvol zijn bij een 'repeterend beslag', dat wil zeggen een beslag tot verhaal onder - doorgaans - een bank, waarvan men weet dat binnenkort een grote som geld op de bij die bank aangehouden rekening van de debiteur zal worden voldaan, maar waarvan niet bekend is wanneer de betaling plaats zal vinden'.
- 12 A.w., § 17.
- 13 Stein, a.w., p. 33.
- 14 Vergelijk Van Mierlo, Losbladige Kluwer Rechtsvordering, aantekening 13 op art. 700 Rv.

(advertentie)

VERMOEDENS?

DÖRR BEDRIJFSRECHERCHE
RECHERCHE- EN ADVIESBUREAU

010 - 212 49 23

www.dorr-recherche.nl